

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય

વિરુદ્ધ

નાગપુર ડિસ્ટ્રિક્ટ, નાગપુર અને અન્ય

૧ મે, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. બી. સિંહા અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પી. કે.

બાલાસુબ્રમણ્યને]

ભારતનું બંધારણ; કલમ ૪૭ – બોમ્બે રેકિટ્ઝાઈડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઈન બોન્ડ) નિયમો, ૧૯૫૧ – નિયમ ૫(૨) – ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂના ઉત્પાદન માટે અન્ય ડિસ્ટિલરીઓમાંથી ખરીદેલા રેકિટ્ઝાઈડ સ્પિરિટના ઉત્પાદકના પરિસરમાં પરિવહન માટે રાજ્ય દ્વારા ફી વસૂલવામાં આવે છે –

નિયમો હેઠળ ફી વસૂલવાને પડકારતી રિટ પિટિશન – રિટ પિટિશનનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી ઉત્પાદક દ્વારા બાંયધરી પર માંગ પર સ્ટે આપવાનો વચગાળાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો – યોગ્યતા – માન્ય, રાજ્ય બાંયધરી પર સરકાર ચલાવી શકતું નથી – હાઈકોર્ટ બિનશરતી વચગાળાનો સ્ટે આપવાનો આદેશ આપવામાં વાજબી ન હતો – તેથી, રાજ્ય અને ઉત્પાદકના હિતોને સંતુલિત કરીને, ઉત્પાદકને રાજ્યને ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા ચૂકવવાનો અને રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે તો બાકીની રકમ ચૂકવવાની બાંયધરી આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે – બોમ્બે પ્રોહિબિશન એક્ટ, ૧૯૪૯ – બોમ્બે રેકિટફાઈડ સ્પિરિટ નિયમો, ૧૯૫૧ – મહારાષ્ટ્ર સ્પિરિટ ડિસ્ટિલેશન એન્ડ મેન્યુફેક્ચર ઓફ પીટેબલ લિકર રૂલ્સ, ૧૯૬૬.

પ્રતિવાદી નંબર ૧, જે ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂ (આઈએમએફએલ) ના ઉત્પાદન અને વેચાણના વ્યવસાયમાં રોકાયેલ છે, તે આઈએમએફએલ ના ઉત્પાદન માટે અન્ય ડિસ્ટિલરીઓ પાસેથી રેકિટફાઈડ સ્પિરિટ અને એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ ખરીદે છે. પ્રતિવાદી બોમ્બે રેકિટફાઈડ સ્પિરિટ રૂલ્સ, ૧૯૫૧ હેઠળ રેકિટફાઈડ સ્પિરિટ અને એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ રાખવા માટે લાઈસન્સધારક છે. અપીલકર્તા રાજ્યએ બોમ્બે રેકિટફાઈડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ, ૧૯૫૧ ના નિયમ ૫(૨) હેઠળ ફી ચુકવણી માટે ડિમાન્ડ નોટિસ જારી કરી.

બોમ્બે રેક્રિટફાઇડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ, ૧૯૫૧ ના નિયમ ૫ હેઠળ કરવામાં આવેલી ફીની માંગને પડકારતી રિટ પિટિશન પ્રતિવાદીઓએ હાઇકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરી હતી. પ્રતિવાદીઓએ રિટ પિટિશનના નિકાલ સુધી માંગ પર રોક લગાવવાનો વચગાળાનો આદેશ આ આધાર પર માંગ્યો હતો કે ઉચ્ચ અદાલતે અગાઉના વર્ષોમાં આવી જ માંગ પર રોક લગાવી દીધી છે; કે ઉચ્ચ અદાલતે અન્ય કંપની વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ પિટિશનમાં આવી જ માંગને રદ કરી દીધી છે અને રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે કંપની દ્વારા આપવામાં આવેલા વચન પર વચગાળાનો સ્ટે આપ્યો છે. રાજ્ય સરકારે હાઇકોર્ટ સમક્ષ દલીલ કરી હતી કે પ્રતિવાદીઓનો કેસ વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના કેસથી અલગ છે; ફી ચૂકવવાની સંચિત જવાબદારી ખૂબ મોટી હશે અને જો બિનશરતી વચગાળાનો સ્ટેનો આદેશ આપવામાં આવે તો રાજ્યના હિત અસુરક્ષિત રહેશે. હાઇકોર્ટે રાજ્યની દલીલને ફગાવી દીધી હતી અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા કરાયેલા બાંચધરી પર ફી વસૂલાત પર રોક લગાવતો વચગાળાનો આદેશ આપ્યો હતો.

આ અદાલતમાં અપીલમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ કેસમાં, કંપની રેક્રિટફાઇડ સ્પિરિટની ઉત્પાદક હતી

અને તેનો ઉપયોગ ઉત્પાદક દ્વારા પોતે કરવામાં આવતો હતો; પ્રતિવાદી નંબર ૧ રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનું ઉત્પાદન કરવાનો લાઇસન્સધારક નથી અને તેથી પ્રતિવાદી બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) નિયમો, ૧૯૫૧ હેઠળ અન્ય ડિસ્ટિલરીઓમાંથી ખરીદેલા રેકિટફાઇડ સ્પિરિટના તેના પોતાના પરિસરમાં પરિવહન માટે ફી ચૂકવવા માટે બંધાયેલ છે; કે આઈએમએફએલ માં વેપાર કરવાનો અધિકાર એ રાજ્ય દ્વારા લાઇસન્સધારકને આપવામાં આવેલ એક વિશેષાધિકાર છે; કે પ્રતિવાદીઓએ રાજ્ય દ્વારા ફી વસૂલાત પર પ્રતિબંધ મૂકવાના બિનશરતી આદેશ માટે કોઈ પ્રથમદર્જી કેસ બનાવ્યો નથી; કે રાજ્ય સિક્યોરિટીઝ અને ઉપક્રમો પર ચાલી શકતું નથી અને તેથી હાઈકોર્ટ માટે વાંધાજનક વચગાળાનો આદેશ આપવો યોગ્ય નથી.

પ્રતિવાદીઓએ દલીલ કરી હતી કે તેનો કેસ વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના નિર્ણય દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવ્યો છે; કે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વચગાળાના આદેશમાં દખલ કરવાનું કોઈ વાજબીપણું નથી કારણ કે તેણે એક વચન આપ્યું હતું જે રાજ્યના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે પૂરતું હતું; કે રાજ્યને આવી વસૂલાત લાદવાની કોઈ ક્ષમતા નથી; અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વચગાળાના આદેશ સામે અપીલ દાખલ કરવામાં કોઈ વાજબીપણું નથી કારણ કે વિવિધ રિટ પિટિશનમાં સમાન આદેશો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા જે બાકી છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા અદાલતે

ઠેરવવેલ કે:૧.૧.વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ કેસમાં લેવાયેલો નિર્ણય એવા કેસોથી અલગ છે જ્યાં લાયસન્સધારક પોતે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનું ઉત્પાદન કરતો નથી.રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા બનાવવામાં આવતી નથી અને આવી સ્પિરિટનો ઉપયોગ આઈએમએફએલ ના ઉત્પાદનમાંથી તેના પોતાના પરિસરમાં કેપ્ટિવલી કરવામાં આવતો નથી. પ્રતિવાદી નંબર ૧ અન્ય ઉત્પાદકો પાસેથી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ અથવા એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ ખરીદી રહ્યો છે અને તેને આઈએમએફએલ ના ઉત્પાદન અને બોટલિંગ માટે તેના પોતાના પરિસરમાં લઈ જઈ રહ્યો છે. દારૂના વેપારના અધિકાર સિવાયનો આ વાસ્તવિક તફાવત ફક્ત રાજ્ય દ્વારા આપવામાં આવેલ વિશેષાધિકાર છે.[૬૦૯ – એફ, ૭]

૧.૨.રાજ્યને ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમને ક્યાં તો ભવિષ્યની જવાબદારી માટે સમાયોજિત કરી શકાય છે અથવા જો લાયસન્સધારકનો પડકાર રિટ પિટિશનમાં સફળ થાય છે, જ્યારે તેની આખરે સુનાવણી થાય છે અને નિર્ણય લેવામાં આવે છે, તો રાજ્ય દ્વારા તેને પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૪૭ ના આદેશ છતાં, રાજ્ય દારૂનો

વેપાર કરે છે તેનો એકમાત્ર હેતુ તે ઉત્પન્ન થતી આવક છે.દારૂના પરવાનેદાર, લાઇસન્સધારક તરીકે તેની પાસેથી માંગવામાં આવેલી બધી ફી અથવા અન્ય ચાર્જ ચૂકવવાની તેની જવાબદારીની પરિપૂર્ણતા દર્શાવતો વચગાળાનો આદેશ માંગે છે તેવા કિસ્સાઓમાં સુવિધાના સંતુલનને ધ્યાનમાં લેતી વખતે આ પાસાને પણ અવગણી શકાય નહીં.રિટ પિટિશનનો નિર્ણય લેવામાં ઘણા વર્ષો લાગે છે તે જોતાં, જો લાઇસન્સધારકનો ચુકાદો આજરે નકારી કાઢવામાં આવે તો, વર્ષો સુધી ફી ચૂકવવાનો બોજ લાદવામાં લાદવામાં આવશે.ઉચ્ચ અદાલત વ્યવહારુ દ્રષ્ટિએ પસાર કરવામાં ન્યાયી ન હતી, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલા સ્ટેનો બિનશરતી વચગાળાનો આદેશ.ઉચ્ચ અદાલતે રાજ્યના હિત અને ભવિષ્યમાં જો લાઇસન્સધારક ફી ચૂકવવા માટે જવાબદાર જણાય તો તે ચૂકવવાની બાંચધરી પર જ ફી ચૂકવવા પર સ્ટે મૂકવાના તેના આદેશથી ઉદ્ભવતા પરિણામો પર થોડું વધુ ધ્યાન આપવું જોઈતું હતું.સરકાર કોઈ ઉપક્રમો પર ચાલી શકતી નથી તે સામાન્ય વાત છે.તેથી, ઉચ્ચ અદાલતના આદેશમાં દખલ કરવી જરૂરી બની ગઈ છે, જોકે સામાન્ય રીતે, આ અદાલત ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને, પેર્સિંગ રિટ અરજીઓમાં કરવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશોમાં દખલ કરવામાં અનિચ્છા રાખશે.[૬૧૦ – ઇ-એચ; ૬૧૧-એ]

૧.૩.જો લાઈસન્સધારકને ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા ચૂકવવાનો આદેશ આપવામાં આવે અને જો રિટ પિટિશનનો નિર્ણય હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં તેની વિરુદ્ધ આવે તો બાકીની ૫૦ ટકા રકમ ચૂકવવાની બાંયધરી આપવામાં આવે તો બંનેના હિતોનું રક્ષણ થશે.આનાથી ઈક્વિટી સંતુલિત થશે અને રાજ્યના હિત અને લાઈસન્સધારકના હિતોનું રક્ષણ થશે.તે લાઈસન્સધારકને લેવી સામેના પડકારના નિકાલ સુધી અને અહીં બાકી રહેલી સંપૂર્ણ જવાબદારીનો સામનો કરવાથી બચાવશે અને તે જ સમયે, જો આખરે, તે રિટ પિટિશનમાં તેના પડકારમાં સફળ થવા માટે હકદાર ન હોય તો, તેની જવાબદારી ખૂબ ભારે નહીં બને.આનાથી સરકારને આવકનો એક ભાગ પ્રાપ્ત કરવામાં પણ સક્ષમ બનશે જે ભારતના બંધારણના કલમ ૪૭ ના આદેશ હોવા છતાં દારૂના વેપારને મંજૂરી આપવાનો હેતુ હોવાનું જણાય છે.આમ, વેપારની પ્રકૃતિ અને તે વતી રાજ્ય નીતિના નિર્દેશક સિદ્ધાંતની પૃષ્ઠભૂમિમાં બંને પક્ષોના હિતોનું સંતુલન રાખવા પર, હાઈકોર્ટનો આદેશ હસ્તક્ષેપની માંગ કરે છે.

[૬૧૧ – બી-ડી]

નાગરિક મૂળ અધિકારક્ષેત્ર:સિવિલ અપીલ નંબર ૨૩૮૧/૨૦૦૬.

૨૦ જુલાઈ, ૨૦૦૪ ના રોજ બોમ્બે હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચર, નાગપુર બેન્ચ, ડબલ્યુપી નંબર ૨૪૧૭/૨૦૦૪ ના ચુકાદા/ઓર્ડરથી.

અપીલકર્તાઓ તરફથી સોલી જે સોરાબજી અને રવિન્દર કેશવરાવ અડસુરે.

પ્રતિવાદીઓ માટે ઉદય યુ લલિત, પ્રસેનજીત કેસવાણી, નીતિન સાગર, અમોલ ચિતાલે અને વી ડી ખન્ના.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પી. કે. બાલાસુબ્રમણ્યમ. ૧.પરવાનગી આપવામાં આવી છે.

૨. મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને રાજ્ય આબકારી વિભાગના અધિકારીઓ દ્વારા આ અપીલ, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશનમાં, બોમ્બે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ, નાગપુર બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશને પડકારે છે.પ્રતિવાદી નંબર ૧ એક ભાગીદારી પેઢી છે અને પ્રતિવાદી નંબર ૨ તેનો ભાગીદાર છે.પ્રતિવાદી નંબર ૧ ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂ (જેને હવે "આઈએમએફએલ" તરીકે વર્ણવવામાં આવશે) ના ઉત્પાદન અને વેચાણના વ્યવસાયમાં રોકાયેલ છે અને મહારાષ્ટ્ર ડિસ્ટ્રિબ્યુશન ઓફ સ્પિરિટ

એન્ડ મેન્યુફેક્ચર ઓફ પીટેબલ લિકર રૂલ્સ, ૧૯૬૬ મુજબ ફોર્મ પી. એલ. એલ.માં રાજ્ય સરકાર હેઠળ જથ્થાબંધ લાઇસન્સ ધરાવે છે.ઉપરોક્ત નિયમો બોમ્બે પ્રતિબંધ અધિનિયમ, ૧૯૪૯ હેઠળ બનાવવામાં આવ્યા છે.પ્રતિવાદી નંબર ૧ પાસે કોઈ ડિસ્ટિલરી નહોતી અને તે આઈએમએફએલના ઉત્પાદન માટે જરૂરી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ અને એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલનું ઉત્પાદન કરતી નહોતી. પ્રતિવાદી નંબર ૧ ને અન્ય લોકોની માલિકીની ડિસ્ટિલરીઓમાંથી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ અને એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ ખરીદવા પડ્યા.એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ સહિત રેકિટફાઇડ સ્પિરિટના કબજા અને ઉપયોગ માટે, બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ રૂલ્સ, ૧૯૫૧ હેઠળ સૂચવવામાં આવેલા ફોર્મ આર. એસ. II માં લાઇસન્સ જરૂરી હતું.બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ રૂલ્સ, ૧૯૫૧ના નિયમ ૧૨ (૨) માં જણાવ્યા મુજબ આઈએમએફએલનું ઉત્પાદન અને વેચાણ રાજ્ય આબકારી વિભાગના કર્મચારીઓની દેખરેખ હેઠળ થવાનું માનવામાં આવે છે.મહારાષ્ટ્ર ડિસ્ટિલેશન ઓફ સ્પિરિટ એન્ડ મેન્યુફેક્ચર ઓફ પીટેબલ લિકર રૂલ્સ, ૧૯૬૬ ના નિયમ ૧૭ (૧૨) મુજબ અને તે હેઠળ મેળવેલા પીએલએલ લાઇસન્સની શરત નંબર ૧ મુજબ, લાઇસન્સધારક તરીકે પ્રતિવાદી નંબર ૧ એ બોમ્બે પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ ૫૮એના સંદર્ભમાં રાજ્યને સુપરવાઇઝરી સ્ટાફનો ખર્ચ ચૂકવવાનો હતો.

૩. અન્યત્રની જેમ, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં પણ, બોમ્બે પ્રોહિબિશન એક્ટની કલમ ૧૨ હેઠળ, દારૂનું ઉત્પાદન, ડિસ્ટિલરી અથવા બ્રુઅરીનું બાંધકામ અથવા કામગીરી, આયાત, નિકાસ, પરિવહન, દારૂનો કબજો, વેચાણ અથવા ખરીદી પર પ્રતિબંધ છે.જોકે, કાયદાની કલમ ૧૩ હેઠળ, દારૂના વેચાણ, સેવન અથવા ઉપયોગ માટે દારૂની બોટલિંગ પર પ્રતિબંધ છે, કલમ ૧૧ હેઠળ, રાજ્યએ કાયદાની જોગવાઈઓ અથવા તે વતી બનાવેલા કોઈપણ નિયમો, વિનિયમો અથવા આદેશો દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી રીતે અને હદ સુધી ઉપરોક્ત કોઈપણ પ્રવૃત્તિને મંજૂરી આપવાનો અધિકાર પોતાના પર લીધો છે.કાયદાની કલમ ૪૯ હેઠળ, રાજ્યને કોઈપણ માદક દ્રવ્યની આયાત, નિકાસ, પરિવહન, ઉત્પાદન, બોટલિંગ, વેચાણ, ખરીદી, રાખવા અથવા ઉપયોગ કરવાનો વિશિષ્ટ વિશેષાધિકાર છે.વિચારણા માટે, રાજ્ય સંબંધિત લાઈસન્સધારકનો અધિકાર નક્કી કરે છે.રાજ્યએ કાયદાની કલમ ૧૪૩ મુજબ નિયમો બનાવ્યા છે જેમાં કાયદા હેઠળ આપવામાં આવેલા અથવા જારી કરાયેલા કોઈપણ વિશેષાધિકાર, લાઈસન્સ, પરમિટ, પાસ અથવા અધિકૃતતાના સંદર્ભમાં ભાડું અથવા ચૂકવવાપાત્ર અવેજ સહિત ફી સૂચવવામાં આવી છે.

૪. બોમ્બે રેકિટ્ઝાઈડ સ્પિરિટ રૂલ્સ, ૧૯૫૧ માં સંબંધિત જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, બોમ્બે રેકિટ્ઝાઈડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ ૧૯૫૧ ને રેકિટ્ઝાઈડ સ્પિરિટ માટે લાગુ કરવામાં આવ્યા છે.બોમ્બે રેકિટ્ઝાઈડ

સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ ૧૯૫૧ ના નિયમ ૫(૨) હેઠળ નિર્ધારિત ફી ચૂકવવાની શરતે, ડિસ્ટિલરીથી વપરાશકર્તાના કારખાના સુધી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટના પરિવહન માટે ટ્રાન્સપોર્ટ પાસ જારી કરવાનો વિચાર કરવામાં આવી રહ્યો છે.રાજ્યના જણાવ્યા મુજબ, પ્રથમ પ્રતિવાદીએ રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ માટે પ્રતિ લિટર ૨ રૂપિયા અને આઈએમએફએલના ઉત્પાદન માટે મેળવેલા વધારાના તટસ્થ આલ્કોહોલ માટે પ્રતિ લિટર ૩ રૂપિયાના દરે ફી ચૂકવવાની હતી. પ્રતિવાદીઓએ ૧૨/૦૭/૧૯૯૯ ના રોજના જાહેરનામાને પડકારતી રિટ પિટિશન નંબર ૨૪૧૭/૨૦૦૪ દાખલ કરી હતી, જેમાં બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ ૧૯૫૧ ના નિયમ ૫ અને બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) રૂલ્સ ૧૯૫૧ હેઠળ તેમના પર લાદવામાં આવેલી ફીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો.આ પડકાર મુખ્યત્વે બામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય, રિટ પિટિશન નંબર ૨૨૭૫/૨૦૦૦ માં બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણય પર આધારિત હતો.તેમની દલીલ હતી કે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના નિર્ણયમાં પ્રતિવાદી નંબર ૧ પાસેથી વસૂલવામાં આવેલી ફી સંબંધિત સ્થિતિને આવરી લેવામાં આવી હતી અને વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડમાં જણાવેલા કારણોસર માંગ રદ કરવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદીઓએ રિટ પિટિશનના નિકાલ સુધી માંગ પર રોક લગાવવાનો વચગાળાનો આદેશ પણ માંગ્યો હતો.તેમણે ધ્યાન દોર્યું કે અગાઉની માંગણી સંબંધિત તેમના પોતાના કેસ સહિત અન્ય ઘણા કેસોમાં,

સ્ટેના વચગાળાના આદેશો મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા અને સુપ્રીમ કોર્ટમાં દાખલ કરાયેલ વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ (સુપ્રા)એસએલપી (સી) નં ૧૨૧૮૦/૨૦૦૧ હોવાના નિર્ણય સામે અપીલ કરવાની ખાસ રજા માટેની અરજીમાં પણ, સુપ્રીમ કોર્ટે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ, જે સમાન રીતે સ્થિત લાઇસન્સધારક છે, ને ફક્ત એક બાંધધરી દાખલ કરવાનો આદેશ આપ્યો છે કે જો સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે તો, વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ કાયદા અનુસાર અને સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં જવાબદારી સંતોષશે.રાજ્ય દ્વારા દાદનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો.ઉચ્ચ અદાલતે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના નિર્ણયના આધારે ફીની વસૂલાત અને તે નિર્ણયની અપીલમાં આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશ પર વચગાળાનો આદેશ આપ્યો હતો.

૫. તેના જવાબી સોગંદનામામાં, રાજ્યએ સંકેત આપ્યો હતો કે પોતાના વપરાશ માટે સુધારેલી સ્પિરિટનું ઉત્પાદન ન કરતા પ્રથમ પ્રતિવાદીની સ્થિતિ વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના કેસથી અલગ હતી અને તેમાંનો નિર્ણય અથવા તેની સામે અપીલમાં કરવામાં આવેલ વચગાળાનો આદેશ, અહીં પ્રતિવાદીઓને દલીલ કરવા સક્ષમ નથી કરતો કે તેમના દ્વારા માંગવામાં આવેલ વચગાળાનો આદેશ અદાલત દ્વારા મંજૂર થવો જોઈએ.રાજ્ય દ્વારા એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અગાઉના વર્ષોમાં સ્ટે હતો અને જો રિટ

પિટિશનની પેઝિંગ દરમિયાન હવે પડકારવામાં આવેલી ફી ચૂકવવાની જવાબદારી સ્ટે અથવા સસ્પેન્ડ રાખવામાં આવે, તો રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે તો, પ્રતિવાદી નંબર ૧ ની સંચિત જવાબદારી મોટી થશે અને રાજ્યના હિત અસુરક્ષિત રહેશે અને આવી સ્થિતિમાં, સુવિધાનું સંતુલન સ્ટેનો વચગાળાનો ઓર્ડર આપવાના પક્ષમાં નહોતું, તે પણ બિનશરતી, જેમ કે તે કોર્ટ દ્વારા કેટલાક કિસ્સાઓમાં કરવામાં આવ્યું છે. ઉચ્ચ અદાલતે રાજ્ય દ્વારા વર્તમાનના કેસ અને વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના કેસ વચ્ચેના તફાવતને સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા માત્ર એક બાંધધરી પર વસૂલાત પર સ્ટે આપ્યો હતો. આ અપીલમાં અપીલકર્તાઓએ હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ૨૦/૦૭/૨૦૦૪ના તે આદેશને પડકાર્યો છે.

૬. અપીલકર્તાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડનો કેસ એવો હતો જ્યાં લાઇસન્સધારક રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનો ઉત્પાદક હતો અને આવી ઉત્પાદિત રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનો ઉપયોગ ઉત્પાદક પોતે કરી રહ્યો હતો. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે હાઇકોર્ટે તે નિર્ણયમાં જે દૃષ્ટિકોણ લીધો હતો તે સાચો નથી અને આ કોર્ટ અપીલને મંજૂરી આપે તેવી પૂરી શક્યતા છે. પરંતુ વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડ કેસમાં નિર્ણય સાચો હતો એમ ધારી લેવા છતાં, તે પ્રતિવાદીઓના કેસને આવરી લેશે નહીં કારણ કે પ્રથમ પ્રતિવાદી

પાસે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ બનાવવાનું લાઇસન્સ નહોતું અને પ્રતિવાદી નંબર ૧ એવો લાઇસન્સધારક નહોતો કે જેણે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનું ઉત્પાદન કર્યું હતું અને આઇએમએફએલના ઉત્પાદનના પોતાના હેતુ માટે તેનો ઉપયોગ કર્યો હતો. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રથમ પ્રતિવાદીએ અન્ય લોકો પાસેથી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ અથવા વધારાનું તટસ્થ આલ્કોહોલ ખરીદ્યું હતું અને આઇએમએફએલના ઉત્પાદનના હેતુ માટે તેને તેના પરિસરમાં પરિવહન કર્યું હતું તે સ્પષ્ટ વિશિષ્ટ લક્ષણ હતું અને પ્રથમ પ્રતિવાદીએ બોમ્બે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ (ટ્રાન્સપોર્ટ ઇન બોન્ડ) નિયમો ૧૯૫૧ હેઠળ ફી ચૂકવવી આવશ્યક છે.રાજ્ય પાસે સંબંધિત નિયમો બનાવવાની અને વિવાદિત ફી લાદવાની સત્તા હતી.પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા ચૂકવવાની ફીના સંદર્ભમાં સ્ટેના બિનશરતી આદેશની મંજૂરી માટે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા કોઈ પ્રથમ દૃષ્ટિએ કેસ કરવામાં આવ્યો ન હતો.વિદ્વાન વકીલે કોર્ટને આ અદાલતના અવલોકનો યાદ અપાવ્યા કે સરકાર જામીનગીરીઓ પર ચાલી શકતી નથી અને મહેસૂલને લગતા કેસોમાં, વચગાળાના આદેશો કાળજીપૂર્વક અને સાવધાની સાથે અને ફક્ત યોગ્ય શરતો પર પસાર કરવા જોઈએ.વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આઇએમએફએલમાં વેપાર કરવાનો અધિકાર એ રાજ્ય દ્વારા લાઇસન્સધારકને આપવામાં આવેલ માત્ર વિશેષાધિકાર છે.

૭. બીજી તરફ, પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા રજૂ કરાયેલો કેસ વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના નિર્ણય દ્વારા સંપૂર્ણ રીતે આવરી લેવામાં આવ્યો હતો અને ખાસ કરીને વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના નિર્ણય સામે અપીલમાં આ કોર્ટે આપેલા આદેશના સંદર્ભમાં હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશમાં દખલ કરવાનો કોઈ વાજબીપણું નથી. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આપવામાં આવેલું વચન રાજ્યના હિતોનું રક્ષણ કરવા માટે પૂરતું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આક્ષેપ કરાયેલી ફી પીવાલાયક દારૂ પરની છેતરપિંડી નહોતી, પરંતુ સુધારેલી ભાવના પર હતી અને રાજ્ય પાસે આવી વસૂલાત લાદવાની કોઈ ક્ષમતા નથી. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે વિવિધ રિટ પિટિશન હાઈકોર્ટમાં પેઝિંગ છે અને રાજ્ય સરકાર દ્વારા તેમની સુનાવણી અટકાવવાના પ્રયાસને કારણે તેમના અંતિમ નિકાલમાં વિલંબ થઈ રહ્યો છે. જ્યારે ઉચ્ચ અદાલતમાં દાખલ કરાયેલી અન્ય વિવિધ રિટ અરજીઓમાં સમાન આદેશો પસાર કરવામાં આવ્યા છે, ત્યારે તેમના કેસમાં ફક્ત વચગાળાના આદેશ સામે અપીલ દાખલ કરવાનો કોઈ વાજબી અર્થ નહોતો.

૮. જવાબમાં, રાજ્યના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે આવા લાઈસન્સધારકો પાસેથી નોંધપાત્ર રકમ બાકી છે અને જો આ કોર્ટ બંને પક્ષોના હિતોનું રક્ષણ કરતો આદેશ પસાર કરે તો તે યોગ્ય રહેશે. ત્યારબાદ રાજ્ય વામ

ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડના કેસથી અલગ પડે તેવા સમાન કેસોમાં આદેશોને રદ કરવા માટે હાઇકોર્ટમાં અરજી કરી શકે છે.

૯. પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, અમને એવી દલીલમાં કેટલીક યોગ્યતા જોવા મળે છે કે વામ ઓર્ગેનિક કેમિકલ્સ લિમિટેડનો નિર્ણય એવા કેસોથી અલગ હોઈ શકે છે જ્યાં લાઇસન્સધારક પોતે રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનું ઉત્પાદન કરતો નથી.અહીં, રેકિટફાઇડ સ્પિરિટનું ઉત્પાદન પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવતું નથી અને આવી સ્પિરિટનો ઉપયોગ આઇએમએફએલ ના ઉત્પાદન માટે તેના પોતાના પરિસરમાં કેદમાં કરવામાં આવતો નથી. પ્રતિવાદી નંબર ૧ અન્ય ઉત્પાદકો પાસેથી રેકિટફાઇડ સ્પિરિટ અથવા એક્સ્ટ્રા ન્યુટ્રલ આલ્કોહોલ ખરીદી રહ્યો છે અને તેને આઇએમએફએલ ના ઉત્પાદન અને બોટલિંગ માટે તેના પોતાના પરિસરમાં લઈ જઈ રહ્યો છે. આ વાસ્તવિક તફાવત સિવાય, આપણે ધ્યાનમાં રાખવું પડશે કે દારૂનો વેપાર કરવાનો અધિકાર ફક્ત રાજ્ય દ્વારા આપવામાં આવેલ વિશેષાધિકાર છે.ભારતના બંધારણની કલમ ૪૭ સ્પષ્ટપણે રાજ્ય પર ઓછામાં ઓછું રાજ્યમાં દારૂનો વપરાશ ઘટાડવાની ફરજ પાડે છે, જે ધીમે ધીમે દારૂબંધી તરફ દોરી જાય છે.એ નિર્દેશ કરવો યોગ્ય લાગે છે કે રાજ્યો અને કેન્દ્ર સરકાર માટે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૪૭ દ્વારા નિર્ધારિત લક્ષ્યને પ્રાપ્ત કરવા માટે પગલાં લેવા વિશે ગંભીરતાથી વિચારવાનો સમય આવી ગયો છે.આ એક કુખ્યાત હકીકત છે, જેની આપણે ન્યાયિક નોંધ લઈ શકીએ છીએ, કે આ

દેશમાં વધુને વધુ યુવા પેઢી દારૂના વ્યસની બની રહી છે.તેનું સેવન કરવું માત્ર એક ફેશન જ નથી બન્યું પરંતુ તે ઘણા લોકો માટે એક જુનૂન પણ બની ગયું છે.ચોક્કસપણે, આપણને આજસુ રાષ્ટ્રની જરૂર નથી.ભારતના બંધારણની કલમ ૪૭ હોવા છતાં, રાજ્ય શા માટે દારૂના વેપારને પ્રોત્સાહન આપે છે, તે પણ વ્યવહારીક રીતે અનિયંત્રિત રીતે, એવી વસ્તુ છે જેની પ્રશંસા કરવી મુશ્કેલ છે.રાજ્ય બંધારણના અનુચ્છેદ ૪૭ ના આદેશનું પાલન ન કરવા માટે એકમાત્ર બહાનું એ છે કે આ વેપાર દ્વારા મોટી આવક ઉત્પન્ન થાય છે અને આવી આવકનો ઉપયોગ રાજ્યની નાણાકીય જરૂરિયાતોને પૂર્ણ કરવા માટે થઈ રહ્યો છે.અહીં વધુ સુસંગત બાબત એ છે કે વેપારમાં એકાધિકાર રાજ્ય પાસે છે અને તે ફક્ત એક વિશેષાધિકાર છે જે પરવાનેદારને દારૂના ઉત્પાદન અને વેચાણના સંદર્ભમાં મળે છે.

૧૦. અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એ નિર્દેશ કરવામાં આવે છે કે લાયસન્સની શરતોમાં પણ, લાઇસન્સધારક દ્વારા માંગણી મુજબ ફી ચૂકવવાની બાંયધરી આપવામાં આવે છે.તેમની દલીલ છે કે જ્યારે લાઇસન્સધારકે પહેલી વાર ચૂકવવા માટે સંમતિ આપી હતી તે ફી લાદવાને પડકારવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે ત્યારે વચગાળાના આદેશ દ્વારા તે જવાબદારીને ઓછી કરવાનું કોઈ કારણ નહોતું.આપણે સમર્પણમાં અમુક બળ જોઈએ છીએ, પરંતુ તેને આ દલીલ સાથે સંતુલિત કરવું પડશે કે રાજ્ય પાસે આવી વસૂલાત લાદવાની કોઈ સત્તા

નથી.આપણે એ હકીકત પણ ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે છેવટે, રાજ્યને ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ, ભવિષ્યની જવાબદારીમાં સમાયોજિત કરી શકાય છે અથવા જો લાઈસન્સધારકનો પડકાર રિટ પિટિશનમાં સફળ થાય છે અને તેની સુનાવણી અને નિર્ણય લેવામાં આવે છે, તો રાજ્ય દ્વારા તેને પરત કરવાનો નિર્દેશ આપી શકાય છે.ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૪૭ ના આદેશ છતાં, રાજ્ય દારૂનો વેપાર કરે છે તેનો એકમાત્ર હેતુ તે ઉત્પન્ન થતી આવક છે.દારૂના પરવાનેદાર, લાઈસન્સધારક તરીકે તેની પાસેથી માંગવામાં આવેલી બધી ફી અથવા અન્ય ચાર્જ ચૂકવવાની તેની જવાબદારીની પરિપૂર્ણતા પર રોક લગાવવા માટે વચગાળાનો આદેશ માંગે છે તેવા કિસ્સાઓમાં સુવિધાના સંતુલનને ધ્યાનમાં લેતી વખતે આ પાસાને પણ અવગણી શકાય નહીં.આ રજૂઆતમાં એ પણ યોગ્યતા છે કે રિટ પિટિશનનો નિર્ણય લેવામાં લાંબા વર્ષો લાગે છે, તેથી જો લાઈસન્સધારકનો ચુકાદો આખરે નકારી કાઢવામાં આવે તો તેને વર્ષો સુધી ફી ચૂકવવાનો ભારે બોજ લાગશે.તેથી અમને ખાતરી છે કે ઉચ્ચ અદાલત વ્યવહારિક દ્રષ્ટિએ, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલ બિનશરતી વચગાળાનો સ્ટે આદેશ પસાર કરવામાં વાજબી ન હતો.ઉચ્ચ અદાલતે રાજ્યના હિત અને ભવિષ્યમાં જો લાઈસન્સધારક ફી ચૂકવવા માટે જવાબદાર જણાય તો તે ચૂકવવાની બાંયધરી પર જ ફી ચૂકવવા પર સ્ટે મૂકવાના તેના આદેશથી ઉદ્ભવતા પરિણામો પર થોડું વધુ ધ્યાન આપવું જોઈતું હતું.તે સામાન્ય બાબત છે કે સરકાર ઉપક્રમો પર ચલાવી શકતી નથી.તેથી, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના

આદેશમાં દખલ કરવી જરૂરી બની ગઈ છે, જોકે સામાન્ય રીતે, આ કોર્ટ ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને, પેઝિંગ રિટ અરજીઓમાં કરવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશોમાં દખલ કરવામાં અનિરછા રાખશે.

૧૧. તો પછી પ્રશ્ન એ છે કે હાલના કેસમાં યોગ્ય હુકમ શું હોઈ શકે?અમને લાગે છે કે જો અમે લાઈસન્સધારકને ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા ચૂકવવાનો આદેશ આપીએ અને જો રિટ પિટિશનનો નિર્ણય હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં તેની વિરુદ્ધ આવે તો બાકીની ૫૦ ટકા રકમ ચૂકવવાની બાંયધરી આપીએ તો બંનેના હિતોનું રક્ષણ થશે.આ, જેમ આપણે જોઈએ છીએ, ઇક્વિટીને સંતુલિત કરશે અને રાજ્યના હિત અને લાઈસન્સધારકના હિતોનું રક્ષણ કરશે.તે લાઈસન્સધારકને અહીં સંપૂર્ણ જવાબદારીને પહોંચી વળવાથી બચાવશે અને હવે લેવી સામેના તેના પડકારનો નિકાલ બાકી છે અને તે જ સમયે તેની જવાબદારીને ખૂબ ભારે બનાવશે નહીં, જો આખરે, તે રિટ પિટિશનમાં તેના પડકારમાં સફળ થવા માટે હકદાર નથી.આ સરકારને આવકના એક ભાગને પ્રાપ્ત કરવામાં પણ સક્ષમ બનાવશે, જે ભારતના બંધારણની કલમ ૪૭ના આદેશ છતાં દારૂના વેપારને મંજૂરી આપવાનો એકમાત્ર હેતુ હોવાનું જણાય છે.આમ, વેપારની પ્રકૃતિ અને તે વતી રાજ્ય નીતિના

નિર્દેશક સિદ્ધાંતની પૃષ્ઠભૂમિમાં બંને પક્ષોના હિતોનું સંતુલન રાખીને, અમને ખાતરી છે કે હાઈકોર્ટનો આદેશ હસ્તક્ષેપ માટે કહે છે.

૧૨. તેથી, અમે આ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને હાઈકોર્ટના આદેશને રદ કરીએ છીએ કે જો પ્રતિવાદીઓ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીનો અડધો ભાગ ચૂકવે છે અને તેમની માંગણી મુજબ બાકીની ૫૦% રકમ હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત સમયમર્યાદામાં ચૂકવવાની બાંધધરી આપે છે, તો જો રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે, તો વાંધાજનક સૂચના મુજબ ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીની વસૂલાત હાઈકોર્ટ દ્વારા રિટ પિટિશનનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી સ્થગિત રાખવામાં આવશે. પ્રતિવાદીઓને આજથી ત્રણ મહિનાનો સમય આપવામાં આવે છે કે તેઓ સુધારેલ બાંધધરીપત્ર દાખલ કરે અને આબકારી વર્ષ ૨૦૦૫-૨૦૦૬ માટે ચૂકવવાપાત્ર લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા જમા કરાવે. પ્રતિવાદીઓ તે વર્ષના ત્રીસ-એક ડિસેમ્બરના રોજ અથવા તે પહેલાં પછીના વર્ષો માટે લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે અને જ્યાં સુધી રિટ પિટિશનની સુનાવણી ન થાય અને આખરે હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ણય લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી પછીના વર્ષોમાં બાંધધરી દાખલ કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. પ્રતિવાદીઓ તે વર્ષના એકત્રીસમી ડિસેમ્બરના રોજ અથવા તે પહેલાંના વર્ષો માટે લાઈસન્સ ફીના ૫૦ ટકા ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે અને ત્યારબાદના વર્ષોમાં રિટ પિટિશનની સુનાવણી થાય અને હાઈકોર્ટ દ્વારા આખરે

નિર્ણય લેવામાં આવે ત્યાં સુધી બાંયધરીપત્રો દાખલ કરવા માટે જવાબદાર રહેશે.જો પ્રતિવાદીઓ રિટ પિટિશનમાં તેમના પડકારમાં સફળ થાય છે, તો રાજ્ય ચુકવણીની તારીખથી રિફંડની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૯% ના વ્યાજ સાથે ચૂકવવામાં આવેલી રકમ પરત કરવા માટે જવાબદાર રહેશે.તે રકમના સમાયોજન અંગે, રિટ પિટિશન મંજૂર થયાના બે મહિનાની અંદર રકમ પરત કરવામાં આવશે, સિવાય કે પક્ષકારો દ્વારા અન્યથા સંમતિ આપવામાં આવી હોય.

બી. એસ. અપીલ મંજૂર.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.